

עש"ק פר' יתרו תש"ע

נשמתין חדתין

רשימות מרא"ח
שנאמרו מפי מו"ר שליט"א
בשב"ק פר' בשלח ט"ו בשבט תש"ע

יוצא לאור ע"י מכון
"יום החכמה"

שע"י ישיבת "תורת חכם" ללימוד הנגלה והנסתר
רח' אהלי יוסף 4, ירושלים עיר"ק תובב"א

להלן רשימת שיעורי התורה המתקיימים בבית מדרשינו במשך השבוע

שיעורים באידיש

- ❖ שיעור בגמרא מסכת סוכה, מפי הר"ה ג. המפורסם ר' יהושע כהן שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 4:00-5:00 אה"צ.
- ❖ שיעור בשער הכוונות למהר"י זי"ע, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 7:00-8:30 בערב.
- ❖ שיעור בספר נתיב מצוותיך להרה"ק מקאמארנא זי"ע ואוצרות חיים למתחילים מפי מו"ר הגה"צ ביום ג' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בשעה"כ - שבת ביום ד' בשעה 8:15 בערב.

שיעורים בלשח"ק

- ❖ שיעור בספה"ק עץ חיים למתחילים, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, ביום ב' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בספה"ק שיחות הר"ן, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, וסדר התרת קללות לפי מנהג הרש"ש זי"ע, בליל שישי בשעה 8:00.
- ❖ שיחת קודש ברעווא דרעוויין שלוש סעודות (מוזמן צה"כ דר"ת).

ניתן לשמוע שיעורי מו"ר שליט"א ב"קול הלשון"

- ❖ **שיעורים באידיש:** טל' 03-6171086 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
 - שיעור בספה"ק אוצרות חיים - שיעור מס' 1 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-33-1)
 - שיעור בספה"ק רחובות הנהר, נהר שלום, סידור הרש"ש - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-33-3)
 - שיעור בהסידות (פר' השבוע) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-33-2)
 - שיעור בספר נתיב מצוותיך ואוצרות חיים - שיעור מס' 5 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-33-5)
 - שיעור בשעה"כ שבת - שיעור מס' 6 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-33-6)
 - שיעור בספר אדיר במרום לרמח"ל (טל' 03-6171041) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-2)
- ❖ **שיעורים בלשח"ק:** טל' 03-6171041 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
 - שיעור בספר התניא - שיעור מספר 1-2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-1)
 - שיעור בסה"ק שיחות הר"ן (ושער יהו"א) - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-3)
 - שיעור בסה"ק ליקוטי מוהר"ן - שיעור מס' 1-3 (באמריקא ובענגלאנד: 2-6-5-2-4)
 - שיעור בסה"ק עץ חיים - שיעור מספר 1-1 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-1)
- ❖ **שיעורים באנגלית:** טל' 03-6171002 2-4-9

כמו כן ניתן לשמוע כל השיעורים בזמן אמירתם בטל' 03-6171002 (באמריקא: 6469777900).

אפשר להשיג הקלטות השיעורים ממערכת קול הלשון בטל' 02-5816622.

ניתן לקבל את הקונטרס מידי שבוע בדואר אלקטרוני ע"י משלוח בקשה לכתובתנו:

tc7@neto.bezeqint.net

ויהי רצון שבכח התורה הקדושה נזכה להתדבק בו ית' בראוי
ולעשות רצונו בלבב שלם למען לא נבוש ולא נכלם לעולם ועד
ונזכה כולנו יחד לביאת משיח צדקינו בב"א.

מכון "יום החכמה"

ת.ד. 5245 ירושלים

טל': 057-3153884 טלפקס: 02-5389584

נשמתין חדתיין

רשימות דברים מדא"ח שנאמרו בשב"ק פרשת בשלח

ט"ו בשבט תש"ע(*)

ליל שישי

אכן מותר לכל אחד ואחד ללמוד אותו (עיי"ש בארוכה ב' משלים ע"ז) עכתו"ד, ולפי"ז תירין ג"כ מו"ר דהיום מותר לדבר אודות ט"ו בשבט אעפ"י שצריך להיות נעלם, דהיום אעפ"י שמדברים מזה בפרהסיא עדיין הוה זאת "נעלם" דבין כך ובין כך לא מבינים, ואח"כ הרבה לדבר דיסוד ופירות הם אותו ענין, דיסוד הוא ענין של פריה ורביה וזה הוא גם פירות שהוא ענין שפירה ורבה.

ואח"כ סיפר שהרה"ק ר"ש זוילעוהר זצוק"ל כידוע היה נזהר מאוד בעניני קדושה והוא היה בחי' מרכבה ליסוד, ואצל ה"טיש" שלו היה שם עניים במלנים וחתולים, והיה שם אנשים מועטים מאוד, ואחד שאל לר' שלמקע, היתכן דאצלו יש כ"כ מועט אנשים אצל ה"טיש" משא"כ לצדיקים אחרים יש כמה מאות או אלפים אנשים בטיש, ותירין דיסוד הוא תמיד מבזה

א [אחד] התלמידים שאל למה לא מצינו שרבינו חיים ויטאל כתב המנהג לאכול פירות בט"ו בשבט, וענה שאכן מבואר בספר **טור ברקת** מרבי חיים כהן תלמיד רבי חיים ויטאל בשם רבו בדבר המנהג הזה, והוסיף לשאול, למה לא כתב רבי חיים ויטאל בעצמו לאכול פירות בט"ו בשבט, וענה דט"ו בשבט הוא נגד מידת היסוד, ו"יסוד" הוא תמיד "נעלם" ואין מדברים מזה כלל! ושוב שאל דא"כ למה מצינו היום שכל רבי ורבי עורך "טיש" בט"ו בשבט, ותירין כמו דאיתא בפתח ומבוא השערים לספר שערי היחוד ואמונה (לר' אהרן מסטראשעלא בשם רבו הרה"ק בעל התניא) דבימים ההם לא היה כל או"א לומד קבלה, ולמה היום נתפרסם לימוד קבלה לרוב עד שכל אברך יכול ללמוד, ותירין דכיון שהיום ירדו הדורות פלאים ובין כך ובין כך לא מבינים קבלה ואפי' כשלומדים קבלה גם כן אינם מבינים הלימוד ולכן היום

(*) ביקש לכתוב שהפסקים בהלכה המובאים פה אין לסמוך עליהם למעשה (והסביר שיש חילוק בין תשובה בשעת מעשה לפסק קבוע ואכמ"ל).

שיש ליטול הידיים [ואמר אח"כ שזה תירוץ בדרך צחות].

ג] בעש"ק (בלימוד שער הכוונות) בשלמד את תפלת יהא רעוא וכו' המובאת מהאריז"ל לאמרה כליל שבת, אמר שהוא בדרך כלל לא אומרה מחשש של איסור תפלה ותחנונים בשבת, והא שהאריז"ל הורה לאמרה יתכן שהאריז"ל היה אומרה כל יום בימות החול והוי אצלו תפלה קבועה המותרת לאמרה בשבת, ואמנם סיים שהאומרים אותה סומכים על פשטות האריז"ל שהעתיק לאמרה (ולא פירש לאמרה אף בימות החול) וס"ל שתפלה הקבועה לומר בכל שבת ג"כ נחשבת כתפלה הקבועה דשרי [ואם זהו ההיתר הרי לכא' מי שאין אומרה כל שבת לכא' אין לו לאמרה באיזה פעם שרוצה לאמרה, אך י"ל שכוונתו שכיון שהיא תפלה שנתקנה מהאריז"ל לאמרה בכל שבת הוי כבר כתפלה קבועה].

שהיסוד הוא טמון בארץ וכמו על הארץ כולם דורסים עליו ומכזים אותו, כמו"כ אמר על עצמו שהוא בחי' יסוד ולכן הטיש נראה בזוי ומבוזה. ועל זה הוסיף מו"ר דזה הוא ענין ט"ז בשבט שהוא יום חול ואין בני ישראל יודעים מגודל החשיבות והקדושה של יום הקדוש הזה, אבל בשנה הזו זכינו שט"ז בשבט הוא בשב"ק וממילא יש יותר גילוי.

ב] לפני תפילת ערבית נטל הידיים כמבואר בהלכה (שו"ע או"ח סי' רל"ג ס"ב) ואמר שיר המעלות וקדיש, ואח"כ נטל הידיים שוב, ואחד שאל לו על זה, למה רוחץ הידיים עוד הפעם, ותירץ מו"ר שמוכא בספר מעבר יבק, שאדם שרואה שכבר יש לו דקות ספורות לפני המיתה יטול את ידיו, היינו לפני שעוזב את העולם הזה והולך לעולם יותר גבוה צריך ליטול הידיים עכתו"ד, ועל זה הוסיף מו"ר שה"נ יש אותה הבחינה שכשעולים ברוחניות מעולם לעולם

ליל שב"ק בשלח

להנאה [וכן פוסק להיתר בספר פני אריה ברסלוי סי' מ"ז (ונחלק עליו כאמרי בינה שבת סי' י"ב)].

ה] ואמנם המהרש"ם תולה היתר זה במח' רשב"א ור"ן (נדרים ט"ז) לגבי מצוה שיש הנאת הגוף מהמצוה (כגון טבילה במעיין בימות הקיץ) האם אמרינן גם בזה דמצוות לאו ליהנות ניתנו, וה"נ הרי בלימוד התורה יש מלבד קיום מצות הלימוד יש גם הנאה מהלימוד וא"כ בזה לשיטת הר"ן לא אמרינן בכה"ג דלאו ליהנות ניתנו אלא

ד] בהליכה לביתו דיבר מהמעשה שהיה לו שהיה לפני כמה שנים בשב"ק בהאדימש (לכבוד הילולת בעל התניא הטמון שם) שגוי הדליק הלעקטער בשב"ק עברו, ובפשטות ההלכה (שו"ע או"ח סי' רע"ז ס"א) הרי אסור להשתמש באור שהדליק גוי עבור הישראל (והוצרך משום כן ללמוד כלילה לאור קטן וחלש שהיה שם) אך עתה אמר שיש לצדד היתר בזה עפ"י דברי המהרש"ם (כתשובות שבדעת תורה סי' צ"ט) שמצדד היתר ללמוד תורה"ק לאור שהדליק עכו"ם דהיות דמצוות לאו ליהנות ליתנו אין נחשב הלימוד

בלומד באופן של מתעסק, וכמו בחלבים ועריות שחייב עליהם אף במתעסק כיון שנהנה, ומדה טובה מרובה בת"ת (אלא שאמר מו"ר בשם אדמו"ר מטשערנבעל שליט"א שאמר בשם הד"ח זי"ע שמפקפק על דברי האג"מ האלו, וז"ע הכוונה), וא"כ בודאי גדול כח הבעש"ט שיכול להכריע דלגבי ת"ת יש ג"כ הענין דמצוות לאו ליהנות ניתנו, דכיון דהנהגה היא חלק מעצם המצוה הרי גם ע"ז נאמר דלאו ליהנות ניתנו (ואי"ז כמבילה בנהר שאין הנהגה חלק מהמצוה), [והוסיף (באמצע השבוע) שהד"ח אולי סובר כהט"ז (יו"ד סי' רכ"א) שאוסר למודד הנאה ללמוד בספר של המדיר דאף דמצוות לאו ליהנות כו' מ"מ אסור היות דנהנה בלימודו, וחזו"ן דהט"ז סובר דאין הנאה דהלימוד חלק מהמצוה, וידוע דהד"ח היה מקושר ביותר עם הט"ז (שהיה מקשר א"ע כל לילה לפני שנתו לחט"ז כמש"כ במקו"א באריכות הביאור הפנימי בזה)].

[ז] ובמעודה הוסיף ע"ז ששאלה זו (מה היא גדר מצות ת"ת לגבי הדרגה של תורה לשמה האם היא כוללת את ההנאה מהלימוד) הוי שאלה בפנימיות התורה"ק, שבזה אי' מבקש הסולם זי"ע שאין ע"ז הכלל דיחיד ורבים הלכה כרבים, אלא הלכה כיחיד הגדול בעניני פנימיות התורה"ק שנוגעים ליחידה שבנשמה וע"כ בהם הלכה כיחיד, [ובשבת שאחר ל"ג בעומר במירון ביאר בארוכה שעל כן אף שקיי"ל דספיחין אסורים כשיטת רבנן, שהם רבים כנגד דעת רשב"י שהוא יחיד המתיר, אך לגבי ענין היחודים קיי"ל כר"ש דספיחין מותרים דכל היחודים שלנו היום הם בחי' ספיחין, ואכמ"ל] (והוסיף שאף בעניני נגלות התורה"ק יש דעה שיחיד הגדול מהרבים

נחשב להנאה, ועוד מצדד המהרש"ם שם לאסור ללמוד לאור הנר שהדליק הגוי עפ"י מה דקיי"ל בשו"ע (סי' רמ"ז ס"א) שאפי' לא קרא פרק א' ביום ופרק א' בלילה יצא יד"ח והגית בו יומם ולילה, וסובר המהרש"ם כפשטות לשון השו"ע שכוונת השו"ע לפסוק שחייב ת"ת היא רק מצוה קיומית שכל רגע שלומדים מקיימים מ"ע דאו' דת"ת, אך אינה מצוה חיובית דאת החיוב יוצאים בפרק א' שחרית וכו' [וכן היא שיטת המפרש והרא"ש בנדרים ח' ע"א (וכן כמוד' ס"ל לאור שמח פ"א ה"ב מהל' ת"ת וז"ע שם היטב)] וא"כ המוסף ללמוד יותר על החיוב י"ל דלא שייך בזה ההיתר דמצוות לאו ליהנות ניתנו ומביא המהרש"ם שם מכרז"פ סי' י' דמצוות לאו ליהנות רק על מצוה חיובית ולא על מצוה קיומית), עכ"ד המהרש"ם.

[ח] אך מו"ר צידד להתיר עפ"י יסוד היתר הנ"ל דהמהרש"ם, דלגבי פקוק הא' דהמהרש"ם משיטת הר"ן הנ"ל (שכיון שיש הנאת הגוף מהתורה מלבד המצוה שבה נחשב כמצות ליהנות ניתנו) הרי ידוע מש"כ בשם הבעש"ט (והאריך בזה בהקדמת האגלי טל) שההנאה בלימוד התורה היא חלק ממצות ת"ת, וכמובא בהקדמה הנ"ל שעיקר מצות לימוד התורה להיות שיש ושמה ומתענג בליודו ואז דב"ת נבלעין בדמו ונעשה דבוק לתורה, ומביא מזה"ק שהיצה"ט מתגדל מתוך שמחה של תורה, אלא דהלומד לא לשם מצות הלימוד רק מחמת שיש לו עונג בלימוד הוי שלא לשמה אבל הלומד לשם מצוה ומתענג בלימודו הר"ז לימוד לשמה וכולו קודש כי גם התענוג מצוה, [ועיי"ש במה שמחדש בשיטת הרמב"ם שההנאה הזו מחשיבה את הלימוד כמכוין לשם המצוה אף

מכריע את הרבים הקטנים ממנו אלא דאין הלכה כדעה זו במה' בנגלות התורה) וא"כ ודאי הלכה כהבעש"ט שהוא היחיד האמיתי שהלכה כמותו בעניני פנימיות התורה"ק, וביאר בזה שע"י ההנאה והעונג מהלימוד זוכים לדבקות שהיא תכלית התורה"ק, וכידוע הראיה שמביא בהקדמת האג"ט מדברי רש"י (סנהדרין נ"ה ע"א ד"ה ודבק) שאין דבקות אלא בעונג.

ח] ולגבי פקפוק השני דהמהרש"ם דס"ל דת"ת דכל רגע היא מצוה קיומית הרי בזה י"ל שכיון דדעת הרבה ראשונים והאחרונים [ר"ן נדרין ח' ע"א, תוס' ברכות י"א ותר"י ומרדכי שם (ונפסק להלכה בב"י ובמו"ז סי' מ"ז) לגבי הא דאין מברכים שוב ברה"ת בהפסיק לימודו היות שמחויב כל רגע לחזור ללימודו, וכן הוא בשלה"ק מס' שבועות, ובשו"ע הרב סי' קנ"ז ובס"י תמ"ד סי"ה, וכן בהל' ת"ת שלו פ"ג ס"ו (ובק"א) שאף ע"ה שלא יגיע לידיעת התורה מחויב ללמוד בכל רגע שפנוי מהעסק בפרנסתו (אלא שהת"ח שיכול להגיע לידיעת התורה מחויב לקבוע עת גדול כחצי היום לכה"פ ללימודו ויעשה מלאכתו לפרנסתו רק עראי, וע"ה אין חייב לצמצם זמן עסקיו ויכול לעסוק במו"מ לצורך פרנסה בריוח אבל לא להתעשר ויצא יד"ח והגית בקביעת עיתים אך בכל רגע פנוי מחויב ללמוד עיי"ש, וכן בצ"צ על משניות פאה פ"א, וכ"מ דעת הגר"א בהגהותיו על המחבר בס"י רמ"ו שקיי"ל כר"ן הנ"ל, וכ"פ המ"ב סי' תקמ"ה סקמ"ז) ובספרו ח"ח בפתיחה מ"ע י"ב (ולכא"ו צע"ג על המהרש"ם שהעלים ולא הזכיר כ"ז וכתב בפשטות שמצות ת"ת בכל רגע היא מצוה קיומית)] דת"ת היא מצוה חיובית (דילפינ מושננתם וכו')]

בכל רגע [ודעות אלו מפרשים פסק השו"ע דיוצאים יד"ח בפרק א' שחרית וכו' רק בטרוד שאין פנוי ללמוד עתה לקיים מצות ושננתם שבכ"ז חייב ללמוד פרק א' וכו' לקיים מצות והגית בו יומם ולילה] א"כ לגבי מח' זו הוי לכה"פ ספק דא"ל להומרא שחייבים ללמוד תורה"ק בכל רגע, ואף שאח"כ יוצא מזה נפ"מ לקולא לגבי נידון הנ"ל (שמותר עפ"ז ללמוד תורה לאור שהדליק העכו"ם) הרי נידון ההוא הוי נידון באיסור דרבנן דאזלינן בו אחר המיקל.

ט] ודיבר קצת מהפוסקים שהיו מייחדים קובח"ז בפסקים שלהם וכל הפסקים שלהם לפי היחוד, ואמר שבדורות האחרונים המהרש"ם (שהשבוע יאצ"ט שלו) היה בדרגה זו, שכיוונו בפסקים שלהם לקשט השכינה הק' בקישוטי כלה וידעו תמיד מה שה' רוצה, לפעמים להכריע לימין ולפעמים לשמאל [ובאמצע השבוע פירש שרואים זה למשל בפסק של המהרש"ם שאין לאכול לפני הלל וכותב שם שזה עפ"י סודן של דברים (והיינו שא"י שגמר היחוד דשחרית הוא בתחנון וא"י שביום שאין אומרים תחנון הוי הלל תמורת תחנון וא"כ אין לאכול עד גמר היחוד דשחרית ומו"ר מחמיר לפ"ז שלא לשתות ביום המיוחדת עכורו לפני חזרת הש"ץ שהוא דרך גאווה האסור קודם שחרית, כדכתב המהרש"ם במקו"א) והרי חזרת הש"ץ הוא גמר היחוד דשחרית].

י] וסיים לקשר ענין הנ"ל (שההנאה שבתורה היא חלק מהמצוה) אל הפרשה – שבת שירה – שכידוע התורה"ק נקראת שירה [כתבו לכם את השירה" דילפינן מיניה (סנהדרין כ"א ע"ב) חיוב כתיבת ס"ת] היינו שלומדים התורה"ק בעונג והנאה כמו שירה,

אלא בעונג כנ"ל, אלא שמבואר בתניא שיש ב' תכליתים בקיום התורה והמצוות, (א) לצורך נשמת האדם שתידבק בהשי"ת וזהו בעונג אלקי, (ב) לצורך תיקון העוה"ז הגשמי שנתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים (ועיי"ש בתניא שמפרש שמעלת לימוד התורה על המצוות היא בתכלית הא' הנ"ל ומעלת המצוות מעשיות על לימוד התורה היא בתכלית הב' הנ"ל), ותיקון הב' הנ"ל נעשה בעיקר ע"י קבלת עול המצוות שזה מתקן את עולם העשיה, שקב"ע שכנגד ה' תחתונה דשם הויה מתקנת את עולם העשיה שג"כ כנגד אות ה' דשם הויה וביאר דמצוות לאו ליהנות ניתנו אלא לתקן בהם את עולם העשיה ולעשות לו ית' דירה בתחתונים ע"י קיום המצוות באופן של קבלת עול מלכות שמים כנ"ל.

יב] אמר לפני אשת חיל שאי' שהשם הק' היוצא מס"ת דכי מלאכיו יצוה לך וכו' (יוה"ק) הוא השם שהכה במצריים, וז"ס הי"ו שפיכות מהיין שעושים בליל הסדר בשעת הזכרת המכות לרמוז על שם הק' הנ"ל (שו"ס יו-הך וכו').

ועי"ז מרומז בפרשה שאז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת וגו' – שלומדים תוה"ק בשמחה והנאה ועונג כשירה, ובכ"ז אין ההנאה פוגמת ומפחיתה בענין הלשמה שבתוה"ק היות דאדרבא שההנאה מהתוה"ק היא חלק מקיום מצות ת"ת וזהו אשירה לה' וגו' שאף ההנאה דהשירה עצמה היא ג"כ רק לה' – לשמה [ושמעתי מאחד מהחברים שבדרך לביתו (קודם שהגעתי) דיבר ג"כ מפסוק זה דאשירה לה', ואמר שבספר אור לישרים לר' זרח איידליץ מגיד מישרים בפראג בדרוש א' (דף י"ד ע"א) מאריך בטעם למה צ"ל לשיקבה"ו (ושמעתי בשמו ששם דורש זאת מפסוק זה דאשירה לה' עיי"ש), ויש על ספר זה הסכמה מהנוב"י, והסאטמר רב היה מפרש שמהסכמה זו יש ללמוד שחזר בו הנוב"י מהתנגדותו לאמירת ליקבה"ו].

יא] ופירש בקצרה ענין דמצוות לאו ליהנות ניתנו שפרש"י (ר"ה כ"ח ע"א) בזה אלא לעול על צוואריהם ניתנו, [שהנהגה לכאן קשה שהלא תכלית המצוות הם לידבק ע"י בהשי"ת, והלא אין דבקות

לפני קידוש

הרה"ק הר"צ מלובלין שאין ההוספה גורעת מכוונת האריז"ל.

יד] חזר בקיצור לפני קידוש את מה שאמר בביהמ"ד לחדש היתר לרקוד בשב"ק אפי' לשיטת המחבר (שו"ע או"ח סי' של"ט ס"ג) האוסר רקידה בשבת, עפ"י דברי השעה"צ (סי' תכ"ז אות י"ב) שמחדש שהמעם שאין לעשות קידוש לבנה בשב"ק משום

יג] אחד מהתלמידים שאל האם ישנה הנוסח שלו בקידוש לנוסח האריז"ל שאין להוסיף בקידוש תיבות כי בנו בחרת כדי שלא תהא הברכה יותר מל"ה תיבות ושאלו מו"ר איך נוהג אביך, וסיים שלא ישנה מנוסח אביו [אף שאביו אינו נוהג כמנהג המקובלים והוא קיבל ע"ע מנהגי המקובלים] הרי בענין זה כדאי דעת ונוסח בעל התניא לסמוך עליו (וכמו שמבאר בזה

איסור רקידה שנוהגים לרקוד אחר קידוש לבנה וזה אסור בשב"ק.

וזמזמיה השעה צ"ש שאף שבשמח"ת רוקדים זה משום שהוי צורך היום לשמחת התורה וא"א לדחות השמחה משא"כ קידוש לבנה שאפשר לעשותה אחר שבת, וא"כ יש לחדש עפ"ז שמי שאצלו הריקוד בשבת הוא לצורך שמחת השבת מותר לו לרקוד בשבת כמו הרקידה לכבוד התורה בשמחת תורה, ולפ"ז האוסרים לרקוד בשבת דיברו ברקידה שאינה לצורך שמחת השבת אלא לצורך שמחת חו"כ וכדו' שאפשר לעשות שמחה ורקידה זו גם אחרי השבת, אך תלמידי הבעש"ט שרקדו כוונתם היתה לשם שמחת השבת, (ואמר לנכד הגריש"א שליט"א שהיה נוכח שם שיאמר חידוש זה לזקינו).

טו] עוד הזכיר בענין זה את חידוש הפלא של האגודה (מובא

בשו"ת הרמ"ע מפאנו סי' ע"ה וז"ל המהרי"ל מנהגים הל' שבועות, וקדמו לאגודה בזה ר"מ מקוצי הובא בשו"ת הרשב"א ח"ד סי' מ"ה) שאין לעשות קידוש לבנה בשבת משום שכיון שקידוש לבנה היא קבלת פני השכינה הוי כיוצא חוץ לתחום בשבת לקבל פני רבו (!) [ותמהו בפוסקים ע"ז הרבה (רשב"א הנ"ל, רדב"ז ח"ד סי' קל"ג, שבו"י ח"ג סי' ל"א, שו"ת הב"ח סי' פ' ועוד], ואמר שדברי האגודה האלו מוסברים עפ"י יסוד דברי רבינו הבעש"ט הק' הידועים שבמקום שמחשבתו של האדם שם כל האדם, וא"כ כיון שהושב על הלבנה כאילו יוצא חוץ לתחום, אלא שהקשה א' מהתלמידים דהלא בשמו"ע יש לכיון כאילו עומד בירושלים בביהמ"ק וכדאי' בפוסקים בשו"ע סי' צ"ד ס"א ובמ"ב שם סק"ג) ואיך מותר להנמצא רחוק מירושלים

לחשוב זאת ואין בזה איסור דחוץ לתחום להאגודה הנ"ל.

ותירין עפ"י המובא בבכ"ח (סי' רכ"ז סק"ד) שמחדש שנראה שלפי דברי המקובלים שע"י ברכת האילנות מבררים ניצו"ק מהצומח אין לעשות ברכת האילנות בשבת משום דהוי איסור בורר, ובספר וימהר אברהם (מערכת ב' אות צ"ט) חקר לפי"ז איך מתפללים בשבת והרי אסור לברר אוכל מן הפסולת שלא לאלתר ומתריץ שיש בזה פיקו"נ להניצוצות והנשמות הנתקנים בתפלות [והכה"ח בעצמו נשאל ע"ז ותי' בשו"ת במ"ח שלו שתפילות הנצרכות לשבת הוי כבורר לאלתר משא"כ ברכת האילנות שא"צ לאותה שעה שהרי יכול לברך הברכה אח"כ הוי כבורר לאחר זמן], וה"נ י"ל לגבי הכוונה שעומד בירושלים שהיא כוונה לצורך התקבלות ועליית התפלה הוי ג"כ כפקו"נ הדוחה שבת [והוסיף באמצע השבוע דא"כ יוצא דמדת חסידות שאין לחשוב בשב"ק שלא לצורך התפלה כאילו נמצא במקום רחוק מהוץ לתחום וכדו' מחשש הנ"ל דהאגודה דאיסור חוץ לתחום, והוא חידוש].

טז] הראה לי לפני קידוש שו"ת עונג יו"ט סי' י"ד ואמר שאע"פ היטב בדבריו ועיינתי שמפרש שם בארוכה שיטת ר"ש (וכן קי"ל בשו"ע) שבשעת הדחק ובאונס אפשר לומר קר"ש דערבית אחרי עלוה"ש היות דאיכא אינשי דגנו בהאי שעתא, ומפרש שם ששיטת ר"ש שהיות שלא נאמר בתורה לקרוא קר"ש "ביום ובלילה" אלא "בשכבך ובקומך", אזי אף שלכללות בני ישראל הכונה זמן שכיבה הכללית שהוא

דב"ת מעניני ריש הפרשה

יה [במעודה דיבר מענין המדרש (שמו"ר כ, ה) המובא על הלשון ויהי בשלח וכו' שמשרע"ה צוח וי כששילח פרעה את העם, וביאר זאת עפ"י דא"י בשם משמואל בשם האבנ"ז במצות לוייה שהיא מגינה להמתלוח מהזיקות היות שמתעבר ניצוץ קדוש מנשמת המלוח להמתלוח השומרו מהזיקות, וה"נ בענינינו שע"י שפרעה יצא וליוה את העם ושילחם [אין שילוח בכל מקום אלא ליווי – מכילתא דרבי ישמעאל בשלח מסכתא דויהי פתיחתא] נתלוח ניצוץ רע מפרעה להעם שגרם להם אח"כ הזיקות וכו' וע"ז צוח משרע"ה וי.

יט [והמביר בזה הטעם שלא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים, שבידוע מספח"ק שפלשתים היא קליפת הליצנות, (וביאר בזה בשם הרה"ק ר"צ זי"ע שז"ס שאת הבארות שחפר אברהם סתמום פלשתים ורק יצחק הצליח לחפור בור שלא סתמום פלשתים שהרמו בזה שאברהם לא הצליח להכניע את הפלשתים היות שמדתו אהבה וא"א במדה זו להכניע את הליצנות, ורק יצחק אע"ה שמדתו יראה הצליח להכניע הפלשתים, שביראה אפשר להכניע קל"ה הליצנות, וכיון שנכנס בישראל ניצוץ רע מפרעה הרי כשיעברו דרך הפלשתים תיתפש קל"ה הליצנות בניצוץ רע זה עד שתתגבר ח"ו על בני"י, אך ע"י שבנ"י לא עברו דרך ארץ פלשתים וניצולו מקל"ה הליצנות ע"ז זכו לויאמינו בה' ובמשה עבדו (שהליצנות מונעת מלהאמין בצדיקים משא"כ כשניצולו מהליצנות זכו להאמין במשרע"ה) וע"ז זכו לכל מה שזכו.

בלילה וזמן הקימה הכללית שהוא בתחילת היום, אך בכ"ז דורש ר"ש גם את שינוי הלשון הנ"ל ולומד מזה שבאונם מפרשינן דבשכבך בלשון יחיד מרמז גם על המקצת אנשים שהולכים לישון אחרי עלוה"ש שגם אז אפשר לקרוא קר"ש דהלילה, אף שהוא כבר יום גמור עפ"י דיני התורה.

ולפני נט"י פירש כוונתו שלפי דברי השו"ת עונג יו"ט האלו אולי יש לחדש שאלו שבאונם קמים מאוחר אחר סזק"ש שי"ל שיקראו אז תיכף קר"ש כשקמים ויקיימו ובקומך כפשטיה דקרא, שכמו שהעונג יו"ט מפרש כן את שיטת ר"ש דבאונם אפשר לקרוא קר"ש דהלילה אחר עלוה"ש משום שבאונם מפרשינן דבשכבך קאי על יחידים השוכבים ולא על זמן הכללי של השכיבה, ה"נ לגבי ובקומך אוי"ל דבאונם קאי על קימה הפרטית של האדם ולא על קימה הכללית של רוב בנ"א (וזה בצירוף ותוספת לשיטת הכס"מ שסובר שמדא"ז זמן קרי"ש כל היום כמש"כ בארוכה כביאור למס' ברכות) [וכן אמר אחד בפניו בשם הרב אהרן מרדכי רומנר שליט"א שאומר כן בשם הרה"ק ר"א מבעלזא זי"ע שהקם מאוחר יקרא תיכף קרי"ש].

יז [אחד מהסועדים רצה לשתות מהיין שנשפך מכוס הקידוש שלו לצלחת שמתחת הכוס ומנעו מזה, ואמר לו שאף שהוא יין הראוי לשתיה אין בזה בל תשחית בזה ששופכים יין זה היות שיש טעם פנימי לזה שאין שותים יין זה (ולא ביאר) וכמו דחזו"ן מהשפיכה ששופכים מהכוס בהגד"פ באמירת המכות שאינו יין טוב (וסיים שבפרט יש ליהרר בשבת זו שעוסקת במכות דהמצרים).

ענין דויקה משה את עצמות יוסף וגו'

כב **דיבר** בסעודה מענין דויקה משה את עצמות יוסף שאי מראב"נ שכמו שהיה כן בגאולה ראשונה כך בגאולה אחרונה שתלויה בהתקשרות בנ"י בקדושת ציון דרביז"ל שבבחי' עצמות יוסף וכו', ודיבר שאף שלפי סברא זו הרי לכאוי יש מקום של הו"א שצריך להעלות את עצמות יוסף דרביז"ל לאר"י כמו שהעלה משרע"ה את עצמות יוסף, אך באמת איתא דרוש בספר סידור מהרי"ד מליאדי (נכד הצ"צ) בדרוש לפני תקיעת שופר לגבי הא דא"י בחז"ל (פוסה ט' ע"ב) שהשכר שקיבל משרע"ה על שהתעסק בעצמות יוסף שבקבורת משרע"ה התעסק הקב"ה בעצמו, ומבאר שם הפנימיות בזה שזה שהקב"ה בעצמו טיפל בקבורת משרע"ה היא דרגה יותר גבוהה מהדרגה של "ויקה משה את עצמות יוסף עמו" עיי"ש (ומובן זה גם בפשטות), ועפ"ז י"ל שבגאולה האחרונה יתקיים ענין זה דהעלאת עצמות הצדיק ע"י הקב"ה בעצמו ולא ע"י בשר ודם, שזה דרגה יותר גבוהה מדרגה דויקה משה וגו'.

כג **ואמר** שבאמת מצינו בקבורת הבעש"ט ובקבורת רביז"ל בחי' ענין זה של קבורה ע"י הקב"ה בבחי' הענין שהיה אצל משרע"ה, שאצל הבעש"ט מובא מהקאמרנער שהיתה קבורתו ביום א' דשבועות ע"י עממין כנפסק בשו"ע (סי' תקכ"ז ס"א) (ולא כהאומרים שהעלימו פטירת הבעש"ט עד יום ב' דשבועות כדי שיוכלו לקברו ע"י ישראל), [ובמקו"א ביאר ביאור פנימי בזה שהיות שהבעש"ט עוסק בתיקון כל הבריאה וצריך

כ **אחד** מהתלמידים שאל על מה שאמר ה' למשרע"ה בריש פרשתינו "דבר אל בני ישראל וישבו ויחנו לפני פי החירות" וגו' למאי הוצרך ה' בציווי מיוחד לה' למשרע"ה שיאמר לבנ"י והלא עמוד הענין היה הולך לפניהם ומורה להם הדרך [ויש מתרצים שהיה אז נסיון לבנ"י שעמוד הענין הלך לכיוון אחר ובנ"י אמרו אין לנו אלא דברי בן עמרם ולא הלכו אחר הענין אלא שמעו לקול ציווי משרע"ה] ומו"ר תירץ בפשטות שגם בכל המסעות היה ציווי ה' למשרע"ה לאיפה לנסוע כדכתיב "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו" ולא סמכו על הענין לחוד.

כא **שאל** אחד מהתלמידים בהא שמוכא בחז"ל (תנחומא ס"י ב' / פסד"ר כהנא פיסקא י"א) שזרק משה טם ליאור עם שם קדוש יל"י (שער הפסוקים להאריז"ל ישעיהו ס"א) כדי להעלות משם את ארונו של יוסף והלא יש איסור דמהיקת השם ותירץ מו"ר: א' דבפשטות איסור מהיקת השם הוא רק בז' שמות שאינם נמחקים וכמו שרואים גם מהמובא מהמגיד דר' יוסף טאציצק לכתוב כל מיני שמות קודש ואח"כ למחקם, ב' שהיה חקוק על טם ואינו נמחק, ושאל שוב שא"כ במעשה דדוד (סוכה נ"ג ע"ב) שעלה התהום מדוע היה צריך להיתר דק"ו דאחיתופל שמותר למחוק השם להציל העולם, והלא היה יכול לזרוק שם החקוק על טם שאינו נמחק, ותירץ מו"ר שי"ל ששם היה הסגולה רק כשימחק השם במים וע"ז היה צריך ההיתר דאחיתופל מק"ו מסומה [ובפשטות י"ל עוד שלא היה זמן לחקוק השם על טם שהיא מלאכה והוצרכו תיכף לכתוב על חרם].

ממקומה, והיינו שנשארת הקדושה שבמקום הראשון שנקבר שם (מז'בוז) בשלימות אף כשעלה גופו הק' משם, (ולפעמים יש צורך להתקשר להבעש"ט דוקא דרך מקום הראשון שנממן שם בחו"ל כדי להעלות בזה את אלו שבבחי' חו"ל ואכמ"ל).

כד' [ודיבר שוב (וכתבנו מזה כבר בדא"ח של

שב"ק שעברה ולא נשנה אלא בשביל דבר שנתחדש בו) שהאור של הבעש"ט והאריז"ל ורביז"ל מאיר כבר בירושלים, בציוניהם הק' דהאזה"ח (ששם מאיר אור הבעש"ט וכידוע שהיו קשורים זל"ז, אזה"ח – רוח דוד, ובעש"ט נפש דוד וכו') והרש"ש (ששם מאיר אור האריז"ל ורביז"ל) [כמש"כ מזה בארוכה בשבוע שעבר], והוסיף עתה שהמה קבורים מעל יד אבשלום (שכנהו אבשלום בחיים, ומח' האם ג"כ קבור שם) משום שהצדיקים גדולי המעלה הנ"ל עוסקים בהמתקת הדינים מעל חלק מבנ"י שמרדו רח"ל באביהם שבשמים, כמו אבשלום שמרד בדוד אביו עד שרצה להרוג את אביו וכו', וכו' שדהע"ה עסק בתיקון דאבשלום באמרו בני בני ח' פעמים כדברי חז"ל (פסח י' ע"ב) עד שהעלהו מז' מדורי גהינום והביאו לג"ע, כך צדיקים יחידי הדורות הנ"ל עוסקים לעורר רחמים העליונים דעתיק דהאב העליון על בניו שמרדו בו כאבשלום ולהעלותם משאול תחתית ולתקנם עד שיהיו כל בני' ללא יוצא מן הכלל ראויים לגאולה, ולא כגאולה ראשונה ש"וחמושים עלו" וגו' אחד מחמשה וכו', משא"כ בגאולה האחרונה מוענים הצדיקים להקב"ה שאחרי כ"כ הרבה אלפי שנים בגלות מוכרח שתהיה הגאולה באופן של רחמי עתיק באופן שלא ידח ממנו אף

לתקן אף את הגויים שיהפכו המה לעבדים לבנ"י כמו שיהיה לעת"ל ע"כ היתה קבורתו ע"י העממין, אך עתה גילה בחי' יותר פנימית בזה כדלחלץ שזה כדי להראות האמת שהקב"ה בעצמו קבר את הבעש"ט, כי הרי כל אחד מבין שלא יתכן שהגויים יקברו את הבעש"ט ובע"כ שהאמת היא שהקב"ה בעצמו קברו.

ואצל רביז"ל מובא להדיא שזה שהיה נראה כאילו הוא קבר את את רביז"ל אמר בפירוש שיודע שלא הוא קבר את רביז"ל, שכשרצה לקחת את רביז"ל ולהניחו בקברו ראה פתאום אור גדול שסנור אותו ולא יכול לעשות כלום וכשנסתלק האור ראה שרביז"ל שוכב ומונח בקברו, [וכן אי' להדיא בקבורת הרשב"י שהיתה מטתו פורחת באויר וכו' (וזהר האדרא זוטא פרשת האזינו דף רצ"ו ע"ב), ומסתמא גם אצל האריז"ל היה כע"ז (כדאי שטבל הוא את עצמו)] וכ"ז כדי להורות שאין צריכים אנו לדאוג עבור העברת הצדיקים יחידי הדורות הקבורים בחו"ל לאר"י, שכמו שקבורתם היתה ע"י הקב"ה בעצמו כך גם העלאתם לאר"י תהיה ע"י הקב"ה בעצמו [ועל הבעש"ט יש קבלה אצל חסידי לעלוב וכן מקובל מר"מ סלונימער שאמם כבר העבירו הקב"ה לאר"י והוא טמון לצד האריז"ל (ומז"ר קיבל מהבן של ר' גדליה קעניג זצ"ל שטמון הבעש"ט בין האריז"ל להרמ"ק וראשו הק' דהבעש"ט למרגלות האריז"ל ורגליו נוסות לעבר הרמ"ק, וביאר מו"ר בזה באריכות שזהו ענין דהבעש"ט לקשר בין הרמ"ק להאריז"ל ואכמ"ל).

אלא שהוסיף מו"ר ע"ז שבכ"ז הכלל ברוחניות שקדושה ראשונה לא זזה

בפסוק, היות שגאולת מצרים לא היתה עדיין בשלימות, אך גאולה דלעתיד שתהיה ברחמי עתיק נאמר עליה "כי לא בחפזון תצאון" (ישעיהו נ"ב י"ב) שעתיק דומה לספי' החכמה שדרכה במנוחה ומתינות כדברי הירושלמי ריש ברכות שגאולתן של ישראל קמעא קמעא [והארכנו בזה בביאור למס' ברכות (דף י"ג ע"ב)].

כז] ודיבור עוד לגלות בחי' א' מענין דהאריו"ל והבעש"ט ורביז"ל, שהאריו"ל לימד דרך היהודים, והבעש"ט הוסיף ללמד הדרך לעשות יהודים בכל תוה"ק שלומדים (ולא רק את היהודים המסויימים שלימד האריו"ל לעשות) וכן לימד הבעש"ט לעשות יהודים בכל דבר שבעולם אך הכל עדיין בבחי' התורה שבכל דבר, ורביז"ל גילה דרך חדשה ביהודים (כמש"כ בחי"מ) שלא לעשות היהודים רק בבחי' שהם נחשבים כדרך התורה, אלא שהיהודים מתהפכים לתפילות, וע"י דרך רביז"ל יוכלו לעשות היהודים בתמידות הגמור ללא הפסקה, והיינו שיש להרבות בצעקה ובתפלה כדיבור לה' ולהרבות בזה כ"כ עד שמגיעים למקום של ה' ילחם לכם ואתם תחרישון, וכמו שהיה בקרי"ם דבעתיקא תליא מילתא, שאמר ה' למשרע"ה מה תצעק אלי וכו', והיינו דדוקא אחרי שבנ"י ומשרע"ה צעקו לה' המשיכו עי"ז הארה של רחמי עתיק ששם אין כבר שום דיבור [אלא פנימיות המחשבה שאין ניכרת ואין ידועה אף למלאכים (משא"כ חיצוניות המחשבה יש מלאכים המכירים אותה)], ושם מתגלה שלימות היחוד שה' עושה הכל וה'

נדח ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל (ישעיהו כ"ז י"ב), כמליצת הצדיקים זי"ע לשליש ולרביע לא שמענו שאף יהודי שבבחי' שלישי ורביעי יהודי חייב להגאל וכו' [והאריך בענין זה בבכיות גם בסעודה ג'].

כח] ודיבור קצת מענין זה דרחמי עתיק שהמה מרומזים בג' הפסוקים שבפרשתינו דויסע ויבא ויט שמהם יוצא שם ע"ב שהוא שם החכמה, ופנימיות חכמה עולה לפנימיות עתיק [והיינו ג"ר דעתיק – רדל"א, והזכיר שאמנם אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע מפלפל ומפרש שהכונה לז"ת דעתיק, ודלא כפשטות המשמע מרוב המקומות שהכונה לג"ר דעתיק, אך כבר האריך במקו"א ליישב דברי אדמו"ר מליובאוויטש באופן שלא יסתרו לפשטות רוב המקומות, והסביר הענין בקצרה עפ"י קבלה ולא הבנתי, וכן הסביר בקצרה איך היא דרך העליה עפ"י הקבלה משם ע"ב דהחכמה לפנימיות עתיק וג"כ לא הבנתי].

כט] ופייס שעיקר כח הצדיקים לפעול ולעורר את רחמי עתיק כשמתגלה אורם כבר בירושלים כנ"ל, שירושלים אותיות יר"ו-של"ם, שמרמז על ג' הפסוקים הנ"ל שיש בכל אחד מהם ע"ב אותיות, וג"פ ע"ב גימ' רי"ו, שמרמז על שלמות שם ע"ב עד שעולה לשרשו שבפנימיות עתיק וזה מתגלה דייקא בירושלים יר"ו-שלם.

כו] ושרו ניגון ממצרים גאלתנו [וכמדו' שי"א שניגון זה הוא מאדה"ז בעל התניא] והורה לשיר אותו במתינות גדולה, והסביר שבדרך כלל שרים ניגון זה במהירות ובהתלהבות לרמזו על גאולת מצרים שהיתה באופן של החפזון כדאי

ילחם לכם ואתם תחרישון, וזה מתגלה ע"י דרך הצעקה שהיא דרך התפלה התמידית שלימד רביז"ל, שבדרך זה יכולים לעשות היהודים בתמידות ללא הפסקה.

כת] והפביר הענין בקצרה עפ"י קבלה בסוד דרחל ולאה, דהנה כמו שמבאר מוהרנ"ת בלקוה"ל (הל' ר"ח) שתורה היא בבחי' רחל (שהיא יפ"ת ויפ"מ) שהכל רואים יופי חכמת התורה וכו') ותפלה היא בבחי' לאה (שעיני לאה רכות שהיתה בוכה לה' והתפלה מזוללת בעיניו כנ"א כדברי חז"ל כמו לאה שהיו אומרים כנ"א דלאה לעשיו וכו'), והנה יחודי האריז"ל הם בבחי' רחל – שנחשבים לבחי' תורה, כמש"כ האריז"ל שאין חשש ב"ת ביחודים שהיחודים בעצמם הם תורה (והיינו דיחודי האריז"ל הם בבחי' רחל דלמטה מהחזה היינו רחל דימות החול), ובשב"ק עולים היהודים שבבחי' תורה (רחל) לדרגת היהודים שבבחי' התפלה (לאה), וזה דרגת מוסף שב"ק (שרחל עולה ללאה כידוע ליודעי ח"ן) והיינו שנעשים היהודים באופן של דבקות (ובבחי' שאף שעדיין היהודים בבחי' תורה אך הם בדבקות כמו הדבקות דהתפלה), [ובפשטות כמבואר בלקוה"ל שנהיה זה בתפלת מוסף שבת משום שאז עושים מפסוקי התורה דקרבנות המוספין תפלה מיוחדת שנוכח לקיים פסוקי הקרבנות בפועל למעשה, ובבחי' שעושים מתורה תפלה שמתפללים שנוכל לקיים את פסוקי ומצוות התורה וזה בחי' שרחל (תורה) עולה להתכלל בלאה (תפלה), וע"י יחוד זה דתורה ותפלה (רחל ולאה שבבחי' יחוד מב"י ומב"ד) דדרגת מוסף שב"ק יכולים לעשות יהודים בכל דבר שבועולם בבחי' התורה שבכל דבר, וזה בחי' דרך וגילוי הבעש"ט].

כת] ואמנם כידוע עפ"י קבלה שאף במוסף שב"ק הרי עולם העשיה הגמור (שבבחי' דיני לאה) אינם נכללים עדיין באצי', והמה בבחי' דם נדה המפריעים ומונעים להיחודים שאף כשעושה היהודים בכל דבר שבועולם אין יכול לעשותם בתמידות הגמור, שדיני עולם העשיה מפריעים היחודים, והיחודים עדיין בבחי' גבול, ורק במנחה שב"ק רחל מזדככת כ"כ ועולה עד אריך ואז נכלל גם עולם העשיה בקדושה, ואמנם זה נעשה שלא על ידינו וזה בחי' ה' ילחם לכם שכל המלחמות ע"י היהודים אך זה נעשה שלא על ידינו אלא שה' ילחם לכם ואתם תחרישון, ואז נעשים היהודים בבחי' של יחוד הגמור והתמדה ללא הפסק וללא דם נדה שאף עולם העשיה נכלל אז באצי', ולזה זוכים להגיע ע"י הצעקה וריבוי הדיבור בפה בתפלות לה' (שהוא הדרך שגילה רביז"ל) עד שעולים עי"ז לנקודה שבפנימי פנימיות הלב, ששם אין דיבור חיצוני (שבבחי' ואתם תחרישון) אלא שם יש דיבור לה' במקום פנימי כ"כ שרק השי"ת לבדו מכיר בו (ואף לא המלאכים) והיא מעוררת את רחמי עתיקא.

ל] ואמר באמצע השבוע שמן הראוי שאוסף פה ביאור שרצה לבאר בסעודה ג' ולא היה יכול, בהא שאי' בסוף הפרשה כי על כס יח וגו' שאין הכסא שלם וכו', שחסר מהכסא אות א' ומשם הויה אותיות ו"ה.

והנה אותיות ו"ה דשם הויה הם כידוע זו"ן דאצי', והכסא כידוע הוא עולם הבריאה [שהוא כסא לאצי'] והיום יש חסרון בגילוי דשם הויה שבועולם האצי' וחסרון

שצריך זירוז גדול על שמירתה בקדושה היות שאין כים לשמרה (ולא כמו שמירת הדיבור בקדושה שיש לה כים והיא הפה שיכולים לסגרה, וכן יכולים לסגור האוזן משמוע דיבורים אסורים כדברי חז"ל (כתובות ה' ע"ב), אך על המחשבה אין כים לשמרה).

וע"ז אמר הרמ"צ הנ"ל שמצא חידוש וגילוי בכתבי הרמ"ל מסאסוב זי"ע (והפסיר בדרך צחות שי"ל שזכינו לשמוע דבר חידוש זה מהרמ"ל היות שכמה מכני החבורה רצו לנסוע על ציונו ומחשבה טובה וכו' וכן עוסקים עתה בביהמ"ד במצות פדיון שבויים שהיא היתה מצוותו המיוחדת של הרמ"ל) ש"בשמחה" עושים כים על ה"מחשבה" היינו שהשמחה שומרת על לזה את דברי הספר יצירה שמונה כל מיני דברים שהם זה כנגד זה ולחד גירסא מונה ג"כ "שמחה" כנגד "הרהור", וחזינן מהם"י ששמחה מבטלת הרהורים, וזה אסמכתא לדברי הרמ"ל ששמחה היא שמירה על המחשבה.

ענין המן

לג] דיבר מענין המן דכתיב ביה "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים למען אנסנו הילך בתורתי אם לא", [ובפשטות הכונה כפרש"י שהנסיון הוא האם ישמרו המצוות שנצטוו בו שלא להותיר ממנו ושלא ילקטו בשבת, ואמנם מובא בספח"ק (ראשית חמה ועוד) שהנסיון בצורה יותר גבוהה היה גם לכל אחד איזה טעם ירצה להרגיש במן, והאנשים המגושמים חפצו להרגיש בו טעמים של מאכלים מגושמים והם גישמו את המן וכו' אך

בהכנסא בעולם הבריאה, ולעת"ל יתקיים כי בחר ה' בציון או"ה למושב לו, שמרמז דלעתיד יתקן החסרון הנ"ל דא' בכנסא וחסרון ו"ה בשם הויה, אך צ"ב הענין דאות א' דאזה (שמרמז על שלמות הכנסא בעולם הבריאה) היא קודם לאותיות ו"ה דאזה (שמרמזים על שלמות גילוי שם הויה בעולם האצי) והלא עולם האצי הוא מעל עולם הבריאה, אך להנ"ל מובן הענין לידועי ח"ן שהנה התיקון דלעתיד הוא בשני דברים שהם קשורים זל"ו, א) שיכלל הבי"ע באצי, ב) שעייז יאיר אור הכתר – אריך, וממילא מובן שכשמתקן הכנסא (עולם הבריאה שכוללת אצלה בעליית מוסף שבת את עולם העשיה כידוע לידועי ח"ן) ונכללת באצי זה גורם שיוכל להאיר הא' העליון שמעל הזו"ן, היינו הא' דאריך, וזה אזה למושב לו שכשנתקן הכנסא מתגלה הא' העליון דהכתר (אריך) שמעל ו"ה.

ענין שירת הים והמסתעף

לא] הזכיר את דברי רש"י "אז ישיר – עלה בלבו שישיר", ואמר בקצרה שיש ללמוד ברמז מזה שמחשבות טובות העולות על הלב של עובדה"י ועוסקים בתורה"ק בדבקות אין לזלזל בהם ויש להחשיב אותם הרבה שהם בבחי' הרוה"ק ששייך אף בימינו (כמש"כ כזאת בשיחות הר"ן).

לב] עוד דיבר מענין השירה והשמחה ואמר דבר חידוש בשם הרמ"צ רי"מ ארלנגר שליט"א, שהנה ידועים דברי החידושי הרי"ם על דברי חז"ל (פפרא צו פר' א') ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כים דקאי על שמירת המחשבה

תכלית הידיעה שנדע שלא נדע, היינו שהגיע למקום שמתגלה בחי' האלקות שבתורה שלית מחשבה תפיסא ביה, והרחיב הדיבור בזה שזה בחי' הנסיון שיש בתורה"ק (למען אנסנו הילך בתורת) שלא לגשם התורה"ק אלא לידע שהיא תורתנו ושהיא לחם אלקי מן השמים וכו', ושיש תמיד להעלות את דרגת האמונה בקדושת התורה"ק ולהאמין יותר ויותר באלקות שבה שכפי הדרגה של האמונה האמיתית בזה כך זוכים להתקשר לפנימיות האלקות שבתורה יותר ויותר.

לה] ואמר בשם הגר"ש פינקוס זצ"ל שביאר את הענין שרואים שאלו העוסקים להחזיר בתשובה ולקרב את הרחוקים מתומ"צ עושים עבורם שבוע שבו מוסרים לחם הרבה דרשות מרבנים ודרשנים וכו' ובוה מקרבים אותם ומחזירים אותם בתשובה וכו' ובפשטות מבינים שתוכן המיוחד של הדרשות הוא מה שמחזיר אותם בתשובה אך הגר"ש פינקוס ביאר שהאמת שעצם זה שמנתקים אותם מכל טומאת הבלי עוה"ז ולומדים איתם תורה"ק זה מה שמחזיר אותם בתשובה, ולפעמים יש דרשנים שמדברים כל מיני דברים שכליים ובאמצע דבריהם מזכירים איזה מאמר חז"ל מהתורה"ק ולמאמר זה יש כח אור אלקי שמתפוצץ ומאיר בלבם ומחזירם בתשובה וזהו אומר שאפי' אם לא היו מדברים איתם שום דבר על אמיתות התורה"ק וכו' ורק היו מנתקים אותם שבוע מהבלי עוה"ז ולומדים איתם בשבוע זה כל היום גמ' היו חוזרים בתשובה מקדושת המאור שבתורה, אלא שקשה ללמוד איתם גמ' לבד וצריך להלביש התורה"ק

הצדיקים חפצו להרגיש במן רק את הטעם הרוחני שלו שהוא מזון של מלאכי השרת והם זכו ע"י אכילת המן לגילוי אלקות והשגות גבוהות משא"כ אלו שגישמו את המן וכו' וביאר שענין זה יש גם אצלנו לגבי התורה"ק שהתורה"ק נקראת ג"כ לחם כדאי' (הגיגה י"ד ע"א - "לכו לחמו בלחמי") והתורה"ק היא לחם מן השמים.

ועל התורה"ק יש ג"כ הבחינה של "למען אנסנו הילך בתורתנו אם לא", היינו האם יגשמו התורה"ק וירצו לטעום בה טעם ורוחים גשמיים או שכל לימוד התורה"ק תהא להרגיש ולידבק באלקות שבתורה.

לד] והאריך בענין זה דיש ללמוד התורה"ק ולחפש האלקות שבה ע"י הכוונה בשעת הלימוד להתקשר על ידה בהשי"ת הטמון בה, ואמר בשם בעל הסולם זי"ע שכמו שמובא בזה"ק חומר אלו הלומדים פשטות התורה וסוברים שאין בה אלא פשט ואין מאמינים שטמון בה סודות נשגבים שמקללם הזוה"ק בקללות נמרצות, הרי מכ"ש שיש ענין זה בלימוד סודות התורה, שאף מי שסובר שזכה לאיזה הבנה בסודות התורה צריך לידע שאין קץ ואין סוף לעמקות סודות התורה שהלא השי"ת הכנים האו"א"ס בתוך התורה"ק (כמו שדיבר בהילולת הרש"ש בארוכה) ואסור לגשם סודות התורה לסבור שכבר יודעים ומבינים אותם, אלא לדעת שהאלקות שבתורה לית מחשבה תפיסא ביה וכו', אלא אמר בשם הר"ק מזידיטשוב זי"ע שהדרך שלו שהיה נוהג ללמוד ולהתעמק בכל סוד שבתורה"ק עד שהיה מבינו ואח"כ היה ממשיך להעמיק בו עד שהיה מגלה הדרגה היותר גבוהה של

בכל מיני לבושים של דרשות נאות שימשכו את לבם ללמוד התורה"ק].

לז' א' מהתלמידים הראה לו את דברי הפסיקתא עה"פ לנפשותיכם הנאמר במן, שבכל עומר שבמזן היה שישים ריבוא גרגרים נפשות כל בני, והסביר פנימיות הענין עפ"י המובא בזוהר ששורש המזן היה משורש הגבוה דטלא דבדולחא שמבאר הגר"א זי"ע שמקום הטלא דבדולחא הוא מהכתר (הנקרא גולגלתא), ובמקום גבוה זה (הנקרא גם עולם "כל ישראל" בדברי הנוע"א ריש פר' דברים) נחשבים כל ישראל כאיש אחד, ומכיון ששורש המזן ממקום עליון זה היה רמז לזה שבכל עומר של כל איש פרטי מישראל היה שישים ריבוא גרגרים כנגד כל שישים ריבוא נפשות ישראל להורות על ענין הנ"ל שהמזן מגיע מהמקום ששם כל השישים ריבוא נשמות הם כאיש אחד.

לז' והוסיף שהאריז"ל זי"ע כותב ששורש הטלא דבדולחא דהמזן הוא מחכמה סתימאה (שלמטה מהגולגלתא) וזה א' מהמקומות שנראה כאילו הגר"א חולק על האריז"ל, אך באמת כבר כתב במקו"א (עיין שו"ת ים החכמה תשובה א') בשם תלמידי הגר"א זי"ע שאין הגר"א חולק בשום מקום בהבנת פנימיות התורה"ק על האריז"ל (אלא בהנהגות היצוניות) אלא שאו"א דא"ח [שיש להמזן ב' השרשים דהגולגלתא ודהחכמה סתימאה, ויש בזה עוד אריכות עפ"י קבלה שאכמ"ל], והוסיף לבאר שכמו שמרמז ענין השורש דהגולגלתא בזה שהיה בו שישים ריבוא גרגרים כנ"ל, כך יש רמז להשורש דהחכמה סתימאה בזה שהיה בכל סעודה שאכלו בני מהמזן קרוב לכ"ב ביצים

ושהעומר הוא מ"ג ביצים וחומש והיו מחלקים אותו לב' סעודות, ובכל סעודה אכלו כ"א ביצים ושלוש חמישיות הביצה] שכנגד כ"ב אותיות התורה"ק ששרשה מחכמה סתימאה וישאלתיו באמצע השבוע מדוע בביצה האחרונה אין ביצה שלימה ורק שלוש חמישיות ביצה ותירץ להורות שאין שלמות התורה בח"ס שאין שלמות התורה רק בכתר וע"י כלל ישראל הנכללים שם כאחד, וישאלתי עוד מדוע הרמז לשורש הגולגלתא הוא בעומר השלם והרמז להשורש דהחכמה סתימאה הוא בענין הסעודה (חצי עומר), ותירץ שהכתר הוא כפול מהחכמה, שהכתר כולל חכמה ובינה, וכמורמוז גם בזה שכתר הוא בנימ' ב"פ יש, שהחכמה נקרא יש לעומת הכתר כדכתיב "החכמה (שהיא יש) מאין (דהכתר) תמצא", ולכן הרמז להכתר בעומר שלם ולהחכמה בחצי עומר].

לח' נשפך עליו בסעודה כוס שתייה וכשביקש הגורם לשפיכה מחילה ע"ז ענה שהלא זה סימן ברכה והתגלות אלקות בדברי חז"ל (עירובין ס"ה ע"א) שהוא סימן ברכה שכל בית שאין נשפך יין כמים וכו' [וכפי' הט"ז (סי' רצ"ז סק"א) שהסימן ברכה הוא בזה שאין מקפידים על שפיכתו].

לט' אחד התלמידים אמר לפניו שבדיוק בשבת זו שבת שירה אין בנמצא בביתו יין והלא אין אומרים שירה אלא על היין (ברכות ל"ה ע"א), וענהו שיש לשנות היין דסודות התורה וכו'.

באכילת הפירות דמ"ז בשבט

מ' לא רצה לאכול מכל הפירות הרבים שהובאו על שולחנו מחשש

באופן זה (להתענג על ה' ע"י עונג של האכילה), אך השנה שחל ט"ו בשבט בשבת יכול כל יהודי לזכות לזה שמצות עונג שבת שנצטוונו בה מסייעת לכל יהודי להתענג על ה' באכילת דשב"ק שהיא כולה אלקות כולה קודש כדברי רבינו"ל בלקו"מ.

מג] דיבר באכילת הפירות (וקשור לענין זה כדלהלן) שיש שמחה גדולה עכשיו שהודפס השבוע לראשונה ספר הסגולות מכת"י מהרח"ו ששם כותב כל מיני דברי קבלה מעשית ושימוש בשמות הק' וכו' שיכולים על ידם להפוך מאבנים לזהב ומהרח"ו מעיד שבדק ועשה פעולות בעצמו בשמות הק', וענין זה הוא גילוי אלקות שרואים מזה כח שמות הק', וכן שהיות שהתגלה עתה ענין זה איך להפוך מאבן לזהב אף בגשמיות הר"ז מוכיח שמופיע עתה הזמן שיהפוך ה' הלב האבן ללב בשר עד שיוכל הלב לקבל האהבה כרשפי אש הגדולה שבבחי' מעלת הזהב.

מד] וסיפר שהיה בירושלים יהודי (ר' שלמה מוסאיוף) שהיה לו כת"י זה ועשה כן והצליח לייצר מרגליות ובנה בכספו ביחכנ"ס גדול וכן החזיק בזה עניים ת"ה, ואמנם עתה א"צ להשתמש למעשה בשמות הק' המובאים שם, שזה סכנה שזה איסור דהשתמשות בקבלה מעשית (ורק למהרח"ו הותר זאת היות שנטהר באפר פרה כמש"כ החיד"א).

אלא שאפשר לפעול מש"כ שם ללא השתמשות השמות הק' אלא ע"י אמונה פשוטה בשלימות (ובהתקשרות אמת לצדיקי אמת שפעלו בשמות ק') כמו הבעש"ט שאחר שהשתמש פ"א בשם קודש ועבר ע"י

דתולעים, ורצה בתחלה רק תפוח ואחרי שעוררהו מענין דשבעת המינים שאל אם יש איזה מין מז' המינים שאין אצלו שום חשש של תולעים והעידו לפניו שהרימון הוא בחזקת נקי ובירך עליו בפה"ע.

מא] דיבר לפני אכילת הפירות דמ"ו בשבט מענין דברי המהרח"ו הידועים מענין שיש שלשה מיני וסוגי פירות והסביר שהם כנגד ג' עולמות בריאה יצירה עשיה, ובשורש הם כנגד עקודים נקודים ברודים [וביאר קצת הענין עפ"י קבלה שעקודים שהוא שורש הכלי הוא כנגד עולם הבריאה שנקרא "זכורא חושך" שהחושך בבחי' שורש הכלים ונקודים שבבחי' ריבוי האור כנגד עולם היצירה שנקראת ויוצר אור וברודים שהיא עולם התיקון דאצי' כנגד עולם העשיה שהיא תכלית הכל שבה יתקיים ויצא לפועל התיקון דדירה בתחתונים].

והרגיש שיש לדעת שאנו אוכלים הפירות משום שכן מביא בספר טור ברקת שם מהרח"ו (ולא משום העתקת המדה"י שהוא ספר שרכו עליו המפקקים כידוע) ושם כותב דבאכילת הפירות בט"ו בשבט מתקנים המא אכילת עץ הדעת.

מב] וביאר דההסבר שע"י אכילת הפירות מתקנים המא עה"ד זהו משום שבאכילת הפירות שהם מיני מתיקה ועונג אפשר לזכות להרגיש על ידם העונג על ה' שה' רוצה שיתענגו ממנו (וזהו תיקון המא עה"ד שלקחו העונג שלא כפי רצון וציווי ה' ולא התענגו על ה' על ידי העונג), וסיים שבט"ו בשבט בשנה רגילה שחל בימות החול הרי בעיקר הצדיקים הם היכולים לאכול

הדענסטער עשה ע"ז תשובה ועבר שוב בדענסטער רק בכח האמונה הפשוטה לבד.

מוח' וחרוסיף בזה שדבר פלא יש בענין זה שהלא המהרח"ז עסק שנתיים בענין זה בבחרותו וע"ז הוכיחו האריז"ל הרבה והיה צריך מהרח"ז לעשות הרבה תיקונים על הביטול תורה שביטל בבחרותו, ואיך יתכן שבסוף ימיו יעסוק שוב המהרח"ז שוב בענין זה (כמובא בספר הסגולות הנ"ל), וביאר שאדרבא שבסוף ימיו תיקן מהרח"ז את מה שעסק בענין זה בבחרותו, שהעסק שבסוף ימיו אחרי שכבר קנה כל תורת הקבלה מהאריז"ל וכו' ועסק בזה ע"י שמות הק' הר"ז בחי' גילוי אלקות ולא ח"ו כעסק גשמי שיש בו כ"ת, והסביר שנשמת מהרח"ז היתה צריכה להשיג בחייה ענין זה בקדושה וע"כ הופיע לו נסיון הענין הזה קודם הזמן בבחרותו, וכמו כל החטאים ששרשם מחטא עה"ד (שאנו מתקנים עתה באכילת הפירות בט"ז בשבט) שחטא עה"ד הוא שאכל

מהענבים קודם זמנם (שהיה צריך להמתין עד שב"ק ולעשות ביין קידוש על הכוס) וח"נ כל החטאים הן בבחי' נטילת אור ועונג באיסור שלא בזמנם.

מו' כשהשקיט הגבאי נ"ו איזה רעש שדיברו המסובים ביניהם נענה לו שיניח להם, והזכיר בקצרה המעשה שאצל הרבי מלובלין זי"ע לא היה מקפיד שיהיו בשקט בשולחנו הק', והיו האנשים מדברים וכו', והרח"ק רמ"מ מרימנוב זי"ע השיג שאם יהא אצל הרבי מלובלין בטיש כמה שבתות יוכלו להביא את הגאולה, אך לא היה יכול בשום אופן לסבול את הרעש שהיה שם ועי"ז (וגם ע"י שנחלקו בענין כיסוי החלות בצפרא דשבתא) לא זכינו ונתפרדה החבילה, ואנו הולכים בדרך הרבי מלובלין זי"ע.

מו' אמר אחרי הריקודין שבסוף הטיש שמי שיכול יבוא לותיקין, וזכינו שגם הוא הגיע לתפילת ותיקין.

קידושא רבא בצפרא דשבתא

מוח' עסק ודיבר בדברי האריז"ל בספר חלקומים בפרשתינו (סי' ט"ז) עה"פ אז ישיר משה עי"ש, ונכתוב קצת ר"פ ממה שדיבר בזה.

מוט' במש"כ שם בענין פרקמטיא (מסחר) של משרע"ה, פירש שהצדיקים יש להם ג"כ מסחרים גדולים, ואמר בשם בעל הסולם זי"ע שאמר שהמסחר שלו פתוח בלילה אחרי חצות (שאו היה מוסר השיעור שלו בקבלה), ומשרע"ה אוהב לעסוק במסחר הגבוה דהכתר, (כמוזכר שם

באריז"ל דהאלף דאז ישיר היא א' דאחיה שהוא שם הכתר).

נ' ואמר שאין מצוי הרבה באריז"ל שיכתוב שיהי-ה הוא שם הכתר, שזהו רק נוסח המקובלים הקדמונים, אך באריז"ל בדרך כלל אהי-ה מרמז על הבינה ולא על הכתר, וביאר ביאור עפ"י קבלה ליישב [כמדו' שמאימא (בינה) נמשך להיות הכתר על ראש הו"א וזהו אז – שא – הוא אהיה שנהיה כתר להז – ז"א וכו'].

נא] ודיבר שהמסחר של משרע"ה לעלות אל הכתר הכי עליון שהוא עולם המלבוש (כמוזכר באריו"ל שם שמכל ששה הפסוקים שמתחילים בתיבת "אז" עולה תיבת "חלוק" עיי"ש החשבון, שהחלוק מרמז על חלוק העליון דעולם המלבוש), ששם יש כביכול בחי' קיפול והפיכה היינו שנהפכים כל העבירות דבנ"י לזכויות, וזהו המסחר של משרע"ה שעולה עם העבירות דבנ"י למקום הכי גבוה ועליון לתקן העבי' ולהפכם לזכויות, והוסיף שהיינו ע"י שעושים בנ"י תשובה, [וכנראה כוונתו שכשעולה משרע"ה למקום גבוה ועליון זה ממשיך על כל בנ"י אור התשובה מאחבה שמהפך הכל לזכויות].

נג] וביאר מה שכתוב באריו"ל שם שהחותם דאזכוג"ה בגימ' כ"ד קישומי כלה דהכ"ד ספרי נ"ך, שע"כ הרוצה ללכת בדרך דמשרע"ה ולעלות בעליה גבוהה זו דהכתר צריך לדעת כ"ד ספרי נ"ך שעיי"ז מאיר עליו חותם הק' העליון דאזכוג"ה ובוה יוכל להכנס ולעלות לעולם הכתר וכו', אלא שסיים שבאמת ברוחניות הכלל שא"צ שיהא הענין תמיד בשלימות בפשטות אלא מספיק שמקבל עליו ורוצה לעסוק בלימוד הנ"ך, וזה כבר מספיק בכדי שכבר יכול להאיר עליו הארת חותם שם הק' הנ"ל שעליה נאמר "שימני כחותם על לבך" (כמובא שם באריו"ל).

נד] ודיבר קצת מענין שם הק' אזכוג"ה שהוא חותם הגדול, וביאר שכמו שבגשמיות רואים למשל באומן שיש כרטיסים שכשרוצים ליכנס למקוה צריכים להראות כרטיס [והזכיר בקצרה שהסתפק והתלבט האם אין על כרטיסים אלו חשש מוקצה מחח"כ, ואח"כ מצא שהמהרש"ם דן בחשש זה ומסיק להיתרא] כך בעולמות העליונים יש בהיכלות מלאכים השומרים על הפתחים וכשצדיק רוצה להכנס להיכלות צריך להראות להם שיש לו החותם הנצרך לכניסה להיכל זה (והוסיף שאמנם הכל כמובן בבחי' משל לשבר את האוזן ואין לגשם את זאת ולסבור שבעולמות העליונים הוא כמו בעוה"ז שמראים חותמות גשמיות ח"ו, אך בכ"ז ענין החותמות שבעוה"ז הוא משל אמיתי ונכון שלפני שנכנסים לעולמות והיכלות העליונים בודקים את נשמת הצדיק אם יש לו האורות של שמות הק' ששייכים להעליה וכניסה להעולמות (וכו').

נה] וכשמגיעים הצדיקים שבבחי' משרע"ה אל המלבוש העליון הופכים [בכח שם אז-בו-גה שהוא שם שמתחלק לשלשה חלקים שכל חלק בגימ' אז] את שלשת הפסוקים שמתחילים בתיבת אז שאינם למעלותא המובאים באריו"ל שם (מאז דברך אל עבדך, אז אמרה חתן דמים, ומאז באתי אל פרעה) והופכים אותם למעלותא כהנך ששה פסוקי אז המובאים לשם.

נה] וכשמגיעים הצדיקים שבבחי' משרע"ה אל המלבוש העליון הופכים [בכח שם אז-בו-גה שהוא שם שמתחלק לשלשה חלקים שכל חלק בגימ' אז] את שלשת הפסוקים שמתחילים בתיבת אז שאינם למעלותא המובאים באריו"ל שם (מאז דברך אל עבדך, אז אמרה חתן דמים, ומאז באתי אל פרעה) והופכים אותם למעלותא כהנך ששה פסוקי אז המובאים לשם.

עשיו וישמעאל בבחי' שאין נותן לומר קידוש
ששם יש הפרדה ברורה בין ל"ה אלו לל"ה
אלו].

נז [ונחזור למה שדיבר בקידושא רבא
כשקרא בספח"ק סיפומ
וכמדו' שקרא בתחילת מעשה ב' מהשידוך
וההתקשרות בין הקיסר להמלך וכו'.

והזכיר בתוך דבריו את דברי הרה"ק
מקמרנא זי"ע שיש לקדש
בטבעת קידושין שהוא עיגולא גו ריבועא ומי
שמקדש בטבעת כזאת אף אם נגזרה עליהם
ח"ו גזירה שלא יולידו תתבטל הגזירה.

וביאר שטבעת זו מרמזת על עולמות
מאוד גבוהים שמעל עולם א"ק,
שהם עולם אק"ם (אדם קדמא סתימא) שהוא
נשמה דא"ק, ועולם אויר קדמון שהוא חיה
דא"ק שבטבעות עליונים אלו יש בחי' הפוכה
[בבחי' עולם הפוך ראיתי] מעולמות יותר
תחתונים, שבדרך כלל העיגולים מרמזים על
המלכות ששרשם בחכמה, ולפיכך גם
החכמה מרומז באות ס - שהיא בעיגול,
והמרובע (וישר) בדרך כלל קאי על הז"א
ששרשו מהכינה ולפיכך גם הכינה מרומזת
באות ס שהיא מרובעת [וכן הוא ברמ"ק
ובריא"א חבר בפר' תצוה שחכמה בבחי'
עיגול וכינה בבחי' מרובע] אך בעולמות
העליונים הנעלמים שמעל א"ק הכלל להיפך
שהאק"ם שהוא נשמה דא"ק הוא בבחי'
הנקראת עיגולים, ובאור קדמון שמעליו יש
בחי' הנקראת רבועים [ולא ביאר כ"ז
שכמוכן שהם דברים העומדים ברום רומו
של עולם וכו' שצריכים שימוש צדיקים
וחכמים הרבה וכו' לזכות לנגיעה בהם].

שמעתיק שם האריז"ל בריש דבריו [ואחד
מהחברים פירש שכוונתו שהקיפול שיש
בעולם המלבוש כידוע מכתבי הר"י סרוג הוא
בבחי' הקיפול וההפיכה דהעבירות ולהוליד
מהם תורה"ק כדבסמוך], וזהו המסחר של
משרע"ה, והסמך לזה את הניגון הידוע של
הקדו"ל מברדיצ'וב זי"ע שאמר להשי"ת
שאני אתן לך חמאים עוונות ופשעים ותתן
לי תמורתם סליחה ומחילה וכפרה ובתוספת
דבני חיי מזוני וכו', ובחי' יותר גבוהה מזה
היא הדרך של משרע"ה שמעלה ומתקן
העבירות במקום גבוה כ"כ עד שמוליד
וממשיך תמורתם התורה"ק, וכדאי' בחז"ל
שאילו לא חטאו ישראל לא היה ניתן להם
הכ"ד ספרי הנ"ך וא"כ כל הכ"ד ספרים הם
תוצאה של העבירות שנתקנו ונחפך לתורה
בשם אזכוג"ה הנ"ל (הוא בגימ' כ"ד שקשור
לחכ"ד ספרי הנ"ך כנ"ל).

נו [ובדרך לביתו המשיך לדבר אודות שם
אזכוג"ה הק' הנ"ל והוסיף
שהוא השם שלוחמים בו עם ארמילוס
רשיעא הלוחם נגד משיח בן יוסף, שמערב
הדעת של בנ"י ועושה בחי' ערב רב,
שמערב עשיו וישמעאל ועושה מעבירה
מצוה וממצוה עבירה, ונתן דוגמא לזה שה'
אין רוצה שידברו עברית וארמילוס רשיעא
מערב הדעת של בנ"י כאילו מצוה לדבר
עברית [ושמעתי מאחד מהחברים שהפטיר
גם שאין נותן ארמילוס לעשות קידוש, וביאר
לי שאולי כוונתו שברכת בפה"ג שבקידוש
ליל שבת מפסקת בין ל"ה תיבות דויכולו
לל"ה תיבות שבברכת הקידוש שהם כנגד
ל"ה אומות דעשיו ול"ה אומות דישמעאל
(כמש"כ בביאור למס' ברכות) וארמילוס שמערב

תשובה שמחק מעשיו הרעים וא"כ מדוע שמר מחוק פסול, אלא הביאור ששלמות התשובה היא באופן שלא ישאר שום רושם מהעוונות אלא שיעשה תשובה על תשובה תמיד עד שיזכה לתשובה השלימה מאהבה שהופכת הכל לזכויות ובבחי' שנהיה ע"י התשובה כצדיק מעיקרו, וכמו שהבאנו במקו"א בשם הכת"ם בביאור וישוב דברי רש"י בסוכה ש"כל חסיד מעיקרא משמע" מהסתירה להגמ' סוף ב"ק שגם בע"ת יכול ליקרא חסיד, והתירוץ שבתשובה שלימה מאהבה נקרא חסיד מעיקרא היות שלא נשאר שום רושם, וזהו הענין דכשיש רושם של מחיקה בשמר פסול.

[ס] בהליכה לביתו אמר לי שהציל אותי מלהפסיק בשם ע"ב [שרצה מו"ר לקבל עליית שישי באופן שתהא בו שירת הים, וע"כ עשיתי בקריאה"ת ב' הוספות (כדי לדחות את שירת הים מרביעי לשישי), ורציתי לעשות הפסקה בתיבות ולא קרב זה אל זה כל הלילה (שהוא פסוק ב' ד"ויסע ויבא ויט' שיוצא מהם שם ע"ב) ומו"ר סימן שאמשיך לקרוא עוד פסוק ולעשות ההפסקה בויבקעו המים (שהוא פסוק ג' דויסע ויבא ויט) (ולכסוף עלה גם בעלית שישי כנ"ל ושוב עלה במפמיר (דמהיית עמלק) כמנהג הר"נ אדלר זי"ע)] והסביר שא"י שאין להפסיק באמצע שם מ"ב, ומסתמא ה"נ אין להפסיק באמצע הפסוקים שיוצא מהם שם ע"ב.

[פא] ודיבר קצת מענין עליה לתורה שהיא הדרגה והעליה הכי גבוהה שישנה, היות שא"י שבשעת שמיעת קריאה"ת, נהיית האוזן דהשומעים מרכבה כביכול לאוזן דא"ק שלא מצינו דוגמת דבר

ולענינינו מובן שהטבעת הזו שבה הריבוע מעל ומסביב העיגול מעוררת שיומשך בקידושין אור מעולמות גבוהים אלו ששם אין שום מקום לשום גזירה, וכדאי' בנוע"א שזהו דרך הצדיקים לבטל הגזירות ע"י שעולים לעולמות גבוהים כ"כ שבהם לא היתה מעולם הגזירה, ואמר שאף מי שלא קידש בטבעת כזאת יכול להמשיך סגולת הקאמרנער עתה ע"י ששומע ומקבל את הדב"ת האלו (כידוע שלימוד התורה במצוה שא"א לקיימה נחשב לקיום המצוה).

[נח] עור הקריא בקידושא רבא מספר עונג שבת להרה"ק ר' אפריםל זי"ע [ונזכיר דרך אגב מה שאמר פעם מו"ר בשיחה שמצורת פני קדשו ניכר שהיה אוכל אכילתו בדרגת הצחצחות הק' שהיא הדרגה הכי גבוהה בקדושת האכילה] שמאריך באחד מכתביו בדברים נפלאים אודות נוראות גדולת ענין הטבילה במקוה, וכותב שם בתוך דבריו שי"ל שהיות שכשלא היה לבנ"י מים צעקו וביקשו המים רק בכדי שלא למות הם ומקניחם בצמא ולא צעקו שצריכים גם המים בשביל טבילת המקוה (וילולו בזה קצת בקדושת המקוה) ע"כ תיכף גרמו בזה לביאת עמלק, עיי"ש, וסיים מו"ר שמדה טובה מרובה שהיום שב"ה רבבות אלפי שלומי בני מקפידים כל יום על טבילה במקוה (כתקנת הכעש"ט הק') הרי בעז"ה בזכות זה נזכה למחיית עמלק אמין.

[נמ] עור למד קצת בקידושא רבא מדף היומי בבבלי שמחיקה בשמר פוסלת השמר, ופירש בקצרה בדרך רמז הפנימי שאף ששמר מחוק רומז על בעל

זה במקו"א, והרי העליה לתורה היא עליה למקום יותר גבוה מהמקום שהיו בו מקודם, וכיון שעוד לפני העליה לתורה כבר היה העולה בבחי' מרכבה לעולם א"ק (כמו שמבאר התו"ח שלא רק האזון נהיית בשעת קריאה"ת מרכבה לא"ק וכו' ואכמ"ל) הרי בע"כ שבעליה לתורה עולים לעולמות הנעלמים לגמרי שמעל עולם א"ק.

סב] עור דיבר קצת בדרך מענין שמו"ת שחשוב לגמרה לכתחילה לפני שב"ק כדאי' מהאריז"ל שעי"ז זוכים להנשמה יתירה דשב"ק ומי שקשה לו לגמור כל הפרשה בעש"ק (כמנהג האריז"ל) יעשה כמו שהוא נוהג לאחרונה לומר כל יום השמו"ת של יום זה (ביום ראשון עד שני וכו') וביום עש"ק יגמור הפרשה ונהבנתי שכוונתו שענין זה לגמור כל הפרשה לפני שב"ק גבוה ודוחה את הענין לומר כל הפרשה בב"א וע"כ עדיף

כל יום חלק מאשר לומר בב"א כל הפרשה בשב"ק.

סג] עור דיבר קצת מחשיבות לימוד פרש"י על הפרשה וסיפר ב' סיפורים ע"ז מהרה"ק הר"מ מנדבורנא זי"ע שהיה באיזה ישיבה ואמר שחסר שם יר"ש היות שלא לומדים הפרשה עם פרש"י וקבעו שם סדר קבוע ללימוד זה, וכן המעשה הידוע שאמר הרה"ק הנ"ל לסאטמער רב זי"ע בילדותו שיקפיד כל יום על לימוד חומש בפרש"י שלא ישכח בזקנותו את השי"ת כמו שהכיר רבנים זקנים ששכחו בזקנותו איפה השי"ת נמצא, וסיים בשם אדמו"ר מקרעטשניף זי"ע שסיפר לו הסאטמער רב שבזקנותו (בשנת תשכ"ז) קיבל שטף דם במוחו ה"י ושכח אז את כל לימודו ואז בא אליו הר"מ מנדבורנא בחלום והזכיר לו מה שאמר לו בילדותו ללמוד חומש ופרש"י ויעשה כן גם עתה ויחזור לו לימודו וכן הוה.

ר"פ מדיבורי קודש במעודה ג'

מחיית עמלק

סד] דיבר על מחיית עמלק, והזכיר מהרבי מלובלין זי"ע שהעיקר להרוג מלכות דקל' שאף שא"א להרוג הסט"א לגמרי העיקר להתחיל להחליש הסט"א כמו יהושע שהחליש את עמלק, ולא לתת לסט"א להשתולל עד הסוף אלא לכה"פ להתחיל לעסוק במקצת בתשובה להחליש הסט"א שלא יהא לה שליטה לגמרי והסמך לזה את דברי הגר"א זי"ע (שכתבנו במקו"א) במה שאמר השי"ת למשרע"ה לתפוש הנחש בזנבו ולא בראשו וכו'.

סה] ועורר רחמים על נשמות ישראל שרוצות בפנימיות רק אלקות, ויש לפעמים יהודי שעומד כבר בפתח וכמעט נכלל בקדושה וכמעט שיזכה ליבטל בנקודה, ומגיע הסט"א ועומד בפתח ולא נותן שיכנס לנקודת אלקות, והר"ז רחמנות גדולה שהאדם דחף כ"כ ובכה ושבר כ"כ הרבה מניעות וכמעט שמגיע, ובנקודה האחרונה מגיע עמלק ומחליש דעתו ואומר לו הסט"א שישתפק עם הנאנס ולא עשאה שמעלה עליו כאילו עשאה ויצא יד"ח עם הכאילו, וזה רחמנות גדולה שהיהודי כבר

בדיבור לפעמים במחשבה ולפעמים בפנימיות המחשבה, וע"כ הקב"ה מזכה אותם לדבר במקום אלב"ם ויש להם כח למהות עמלק, שבפנימי פנימיות אין לעמלק רשות.

פז] ומה שמסתכלים על יהודי בחיצוניות זה כל החורבן, שחיצוניות יהודי מלא חסרונות אך בפנימיות לא נפרדו בני"י כלל מבוכ"ע, וצדיק האמת כל ענינו לגלות פנימיות נשמות ישראל שלא נפרדו ויודע שכואב ליהודי עד דכדוכה של נפש מצבו ורוצה לשנות דרכיו, ומרים אפילו נשמות הנפולות שבחיצוניות נראה שחולקים ומורדים במלכות ה' ובמלכות בית דוד, והצדיק האמת (כמו דהע"ה שהעלה את בנו אבשלום כנ"ל) מתפלל ומתקן כל הנשמות שיהיה להם תיקון ומרים אפילו הנשמות הנפולות שבפנימיות כולם רוצים מלכות ה' ולא מורדים במלכות בית דוד ומכירים בבוכ"ע שזה האמת.

פח] ואפילו שמצאנו בתורה משל של אב שזרק את בנו אך זה רק בבחי' משל אך באמת לאמיתו אין אב זורק את בנו, ואפילו האמא האמיתית לא הסכימה לפסק שלמה שיחתכו את בנה כ"ש שרחמי האב גדולים מרחמי האם כדברי חז"ל, וא"כ ודאי וק"ו שאבא שבשמים לא יזרוק אותנו לעולם (והלא ק"ו הוא אחד מהמידות שהתורה נדרשת בהם).

פט] ואפילו שהסמ"א באה בעזות מצח עד שנראה מלחמה אבודה שהסמ"א מראה כאילו אין דרך נגדה אך בני"י מהפכים המ' דעזות מצח לנ' דמידת הנצח ונכנסים לנצח דקדושה בלי טעם.

מסר הנפש להש"י וזרק העוה"ז ועשה כבר כ"כ הרבה עבודות לבוכ"ע ומתכוין להתקרב לה' שיהא לו שייכות עם אלקות ואז מגיע עמלק ומחליש דעתו במקום האחרון וכו' (וסיים שאם לא יכול באמת הרי גם יהושע לא הרג עמלק לגמרי אלא רק ויחלוש יהושע את עמלק וכו').

פז] ודיבר ממליצת הצדיקים (שהזכרנו לעיל) לשליש ולרביע לא שמענו, שכללות נשמות ישראל מזמן ראויים לגאולה אלא שיש שלישי ורביעי שלא מוכנים לגאולה וע"כ אומרים הצדיקים שכל זמן שמונח שלישי או רביעי יהודי בגלות לא שמענו.

זביאר ש"לא" מרמז על התיקונים של עולם המלבוש (כידוע ליודעי ח"ן בענין אלב"ם שנהיה ע"י הקיפול דעולם המלבוש), שכל זמן שיהיה בגלות שלישי ורביעי יהודי לא יעזבו צדיקים יהודי אלב"ם, והצדיקים יודעים להפך הדינים מעל ישראל עפ"י התורה של אלב"ם, שהצדיקים עושים יהודים למעלה מדיבור ומחשבה ומדברים בפנימיות המחשבה בבחי' ויפלל פנחס שעשה פלילות עם קונו, שהצדיקים יכולים לדבר לה' במקום של עצמות אלקות שאף אחד לא יכול להגיע לשם ולעשות פילולים עם קונו, בגלל שזכו והרגילו עצמם כל ימיהם לדבר עם ה' שלא מפסיקים לדבר עם ה' בפשטות הגמור עד שה' מזכה אותם לשכל שמעל שכל היהודי, הויה השרשי – פנימיות דעתיקא, וצדיקים מייחדים שם ומדברים נקודת אמת בנקודת המחשבה שאף אחד לא יכול לדבר שם, היות שלא הפסיקו לרגע לדבר לה' מהקימה עד השינה, ואפילו באמצע הלימוד ובאמצע התפלה מדברים כל רגע לה', לפעמים

ע] ועבודת הצדיקים לעורר כ"ד קישומי כלה שבנ"י נראים מכוערים משום שאין להם תורה וטוענים לה' תן לכל יהודי כ"ד קישומי כלה ותלמד ליהודי התורה"ק והתורה"ק תחזיר בתשובה כל יהודי שאלמלא היה ליהודי התורה"ק היה לו כל המדרגות של כל העולמות כדברי חז"ל (נדרים ס"ו ע"א) בנות ישראל נאות הן אלא שעניותן מנוולתן, ואין עניות אלא עניות דתורה.

עא] ועי'נ נאמר "אז ישיר משה" שמעורר צדיק האמת שבבחי' משה שם וחותם אזכונג"ה שבגימ' כ"ד, ומבקש שיקבלו בנ"י אור הכ"ד ספרים ואז יתגלה המראה הנורא והנפלא של בנ"י, שכשילמדו תורה כולם יחזרו בתשובה, וכ"א צריך לבקש ע"ע ועל חביריו ועל דורותיו שישפיע להם ה' התורה"ק, שכל מה שיש בבנ"י בחי' שליש ורביע יהודי זה משום שלא למדו התורה"ק.

עב] ויש ללמוד התורה"ק באופן אמת ולא באופן של קרעים קרעים וממילא אין שלימות בתורה אפילו בבחי' אחת ממילא לא מחזירה התורה בתשובה, אך אם ילמדו נקודה אחת בתורה מתחלה עד סוף ולא קרעים קרעים יעשה היחוד בענין זה, וכ"ש כשרוצה היחוד והדבקות שמעורר בלימודו היחוד העליון.

עג] ואנו עומדים ל' יום קודם יום פורים קבלת התורה באהבה, ותלוי פורים בט"ו בשבט, נקודת העצם נקודת היהדות הנעלם ונסתר, נקודה הפנימית שבלב, ורק הלב יכול לדבר לה', והצדיק לא יכול לדבר נקודה של ט"ו בשבט וצריך לקבל הרמזים של הצדיקים.

עד] ואנו מבקשים הטיבות מאד לראשונים כן תיטיב גם לאחרונים, שצדיק האמת יודע שאני הויה לא שניתי שיכול השי"ת לעזור גם לאחרונים כמו שעזר לראשונים שזכו לתורה"ק ולא לקותו ית"ש, ואע"פ שחטאו יש כח בפנימיות הלב לגעת בא"ק, וזה בשתיקה לגמרי, והכל בזכות שמתפללים בפשטות הגמור כל הזמן יכולים להעלות רחל לאצילות ויוכלו להוריד שם הויה ב"ה והכסא, וזה התפילות שיהודים מתפללים כל רגע, להתפלל תפלות שרק ה' יודע וה' יעזור שנוכח להתקשר עם משרע"ה שיש לו שם אזכונג"ה הלוחם עם ערב רב בזכות התפלות שמתפללים בפה מלא.

עה] ויש להתחיל להתכונן לקדושה של פורים ולקבל התורה מחדש באהבה נגלה ונסתר ולקבל על כל הקרובים אליו קבלת התורה הקדושה ועי"ז נזכה ליחוד העליון למטה בביאת גוא"צ אמן.

מלוח מלכה

כדא' בלקו"מ העניין של שני צדיקים שמאותו השורש אלא שא' מבחי' חסד וא' מוביה גניז בגויה, שהיהודי הק' עשה יחוד והרבי ר' בונים והקוצקער רבי המשיכו והורידו שורש האור לאיז"בצא, והתורה

עו] דיבר בקצרה על שני הצדיקים שההילולא שלהם בסוף השבוע, הרה"ק רמ"מ מקוצק והתורת אמת מלובלין זי"ע, ודיבר שהם שני צדיקים שנפטרו באותו היום שהם מאותו השורש,

ליקוטי דא"ח דשב"ק פר' בשלח תש"ע כה

אמת הוא ההמשך של איז'בצא, וכל זה חלק מאור של משיח להוריד סודות התורה לנגלה וע"כ היאצ"ט שלהם מיד אחר ט"ו בשבט שהוא יום היחוד (ר"ה לאיל"ן) והשי"ת יעזור שבזכותם תתגלה תורתו של משיח ב"ב אמן.

